

UDBJERG SOGNS KIRKEBLAD

DANSK-TYSK GUDSTJENESTE "DE 9 LÆSNINGER" med efterfølgende kaffe & julekage

Søndag den 27. november kl. 19.00
i Ubjerg Kirke fejrer vi advent og det
nye kirkeårs komme med
"De 9 læsninger"

Menighedsrådsmedlemmer, medarbejdere,
konfirmand og præster står for læsningen.

Efter læsningen er der hyggeligt samvær
i kirken med kaffe og kage.

*Kom og vær med
til at fejre advent
og ønske hinanden
godt nyt kirkeår.*

**ALLE ER
VELKOMNE**

BÅLHYGGE PÅ BYENS TORV Gemütlichkeit am Lagerfeuer

Torsdag den 1. december 2022 kl. 17.00-18.00

Kirkens personale kommer til en familiehyygetime
i mørkningen til Byens Torv. Her vil vi omkring et
bål synge danske og tyske sange.

Der bliver serveret æbleskiver og gløg og kakao.

Menighedsrådet

Kirkens orgel

Et orgel bruges især som musikinstrument i kirker. I dag kan man vel næsten ikke forestille sig en kirke uden et orgel. Orgler kendes allerede fra omkring år 1200. Det betyder dog ikke at der har været orgler i vores mange kirker i flere hundrede år. I landsbykirkerne var der ofte ikke råd til anskaffelse af de som regel kostbare orgler. Til gengæld havde man den lokale degn som forsanger i kirken.

I Udbjerg kirke har der kun været et orgel i de sidste 115 år, idet man først i 1907 fik et orgel i kirken.

Omkring 1860 ville en velhavende købmand Andersen i Flensborg forære Udbjerg kirke et orgel. Andersen var født i Udbjerg og han ville gerne gøre noget godt for sit fødesogn. Han kunne dog ikke udføre sit velmente forehavende, idet de forsigtige

og forudseende Udbjergfolk pænt sagde nej tak til gaven. For det første havde man ingen der kunne spille på et orgel og for det andet ville et orgel med tiden nok medføre reparationsudgifter, og hvem skulle så betale dem? Man fortsatte i de næste mange år med degnens sangstemme som den toneangivende i kirken, det vidste man hvad var.

Efter at lærer Ebel i Sæd i vinteren 1905/06 havde understøttet sangen ved bibeltimer i skolen med et musikinstrument kom ønskerne om et musikinstrument i kirken i stigende grad til udtryk. Lærer Ebel var meget musikalsk, han havde tidligere været lærer i Tinglev, hvor han en overgang også fungerede som organist. Det var i virkeligheden ham, der vakte menighedens ønske om og forståelse for værdien af et godt instrument i kirken.

Umiddelbart kunne ønsket dog ikke virkeliggøres så længe den daværende lærer ved skolen i Udbjerg, Godber Carstensen, havde stillingen som degn i kirken. Godber Carstensen kom til sognet 1864 som 22-årig og blev lærer og degn ved skolen og kirken i Udbjerg. Godber Carstensen havde dog ikke lært at spille et instrument og han ønskede heller ikke at lære det, men han kunne synge og som degn sang han for i kirken. Når han til sin fratrådte skulle der straks sættes gang i projektet. Men ønsket var så stort, at det allerede i januar 1906 blev besluttet at foretage en husstandsindsamling for at skaffe penge til et senere køb af et orgel eller harmonium til kirken. I Sæd gik lærer Ebel og i Udbjerg og Bremsbøl sognepræst pastor Jasper fra hus til hus og i alt fik de samlet 634 mark ind. Flere af bidragene var dog givet på betingelse af, at der snart skete noget. Sognets fattigvæsen havde også givet tilsagn om et tilskud.

Menighedsrådet sendte i foråret 1906 en ansøgning om tilladelse og økonomisk hjælp til anskaffelse af et harmonium til 1.350 mark til Kgl. Ev. Luth. Konsistorium i Kiel. Konsistoriet svarede tilbage at man ville yde et bidrag på 400 mark til køb af et harmonium eller 800 mark til køb af et orgel. Man anbefalede anskaffelse af et lille orgel, idet man anså et orgel for at have en bedre holdbarhed.

I juni 1906 besluttede man sig herefter til et orgel med 2 manualer og pedal fra firma Marcussen & søn i Åbenrå for 2.300 mark. Et af orgelfirmaet udarbejdede projekt for placering af orglet til venstre for indgangen ved vest væggen blev sendt til godkendelse i Kiel. Her var man dog betænkelig ved at placere orglet ved den fugtige vest væg, man foreslog i stedet for at placere orglet til venstre for korbuen og projektets kunstneriske udformning svarede ikke helt til konsistoriets ønske. Menighedsrådet forelagde konsistoriets indvendinger for J.L. Zachariassen fra orgelfirmaet, der forsvarede både den foreslåede placering og udformning. Menighedsrådet ansøgte derefter på ny konsistoriet om godkendelse af projektet i uændret form. Under den 13. september 1906 godkendte konsistoriet det oprindelige projekt.

I januar 1907 blev det længe ventede orgel så leveret og monteret. En montør fra orgelfirmaet Marcussen & søn gik mandag den 21. januar sammen med den stedlige snedker Johann von Eitzen i gang med at gennembryde det vestlige pulpitur og gennemføre de forberedende arbejder. Søndag den 27. januar måtte gudstjenesten aflyses på grund af ombygning. Mandag den 31. januar kunne en

begravelse foregå fra kirken. Den 9. februar havde orgelfirmaets gennemgået og stemt orglet og en tilkaldt orgelsagkyndig fra Tønder havde ingen bemærkninger til at menighedsrådet, repræsenteret ved pastor Jasper og formand Martin Lorenzen, kunne godkende orglets levering og installation.

Søndag den 17. februar. 1907 var en festlig pyntet kirke på trods af dårligt vejr fyldt til sidste plads. Efter at pastor Jasper havde holdt en kort tale, kom det øjeblik som alle havde ventet på. Orglet satte ind og for første gang i kirkens historie fyldte et orgelbrus af toner hele kirkerummet. Det var lærer Christian Johannsen fra Sæd, der sad ved orglet. Lærer Johannsen overtog foreløbig stillingen organist ved kirken.

Det var lærer Ebel der med sin musikalitet skabte befolkningens interesse for et orgel og det var ikke mindst takket være hans indsats at kirken fik et orgel. Da orglet så blev installeret, var han 1906 flyttet til Berlin for at studere musik på den kgl. Fagskole for musik.

Den 64-årige Godber Carstensen, der siden 1864 havde været lærer og degn i Udbjerg, fik ”et vink” om at han burde gå på pension. Han ville gerne have fortsat sin mangeårige lærergerning i Udbjerg indtil en forestående ny læreraflønningslov ville blive vedtaget, da han så ville være sikret en højere pension. Da han i ansættelsen var tro og pålidelig og da han i undervisningen kunne fremvise ikke ugunstige resultater og var vellidt, var hans fremrykkede pensionering pr. 1. oktober 1907 ikke i de store, endnu skolepligtige børns interesse, ligesom det var til familiens bedrøvelse. Indførelsen af det nye orgel i Udbjerg kirke 1906/07 havde efter sigende på ingen måde sammenhæng med hans pensionering, hvilket han selv i længere tid havde troet. Som pensionist flyttede han med familien til Tønder.

Stillingen som lærer og degn i Udbjerg blev opslået som ledig. Den 18. september 1907 fandt valget sted i kirken mellem to ansøgere, nemlig lærer Johannsen fra Sæd, der indtil da havde spillet på orglet og en ansøger sydfra lærer F. Elend. Lærer Elend blev valgt og han tiltrådte 1.april 1908 som lærer og den 5. april 1908 blev han indført som degn i kirken.

Efter 13 års brug blev orglet i 1920 hovedrepareret. I 1954 blev orglet moderniseret, indtil da måtte kirketjeneren træde blæsebælgen for at skaffe luft til orglet. Nu havde den nye tid holdt sit indtog og

en elektrisk lufttilførsel til orglet blev indbygget samtidig med at orglet fik et hovedeftersyn

Efter at orglet havde været i brug i over 50 år, begyndte det at vise tegn på nedslidning. I 1959 overvejede menighedsrådet en indvendig restaurering af kirken omfattende ombygning af bænkene, forbedring af belysning i kirken og ombygning og renovering af orglet. Orglet virkede ret stort og klodset i kirken, bl.a. fordi de fyldte en stor del af vest væggen samt at det gik helt op i loftet og dækkede en del af loftsdekorationen. Man ønskede at gøre orgelhuset mindre ved at sænke indmaden og rykke det længere tilbage, så pulpiturets brystværn (galleriets forkant) kunne genetableres og loftsbe-malingen igen kunne blive synlig over orglet.

Den planlagte restaurering af kirkens indre blev på nær orglet gennemført i årene 1965/66. På grund af orglets dårlige tilstand standsede man 1966 midlertidigt restaureringen, idet man overvejede anskaffelse af et nyt orgel i stedet for ombygning af det gamle. Der var ikke noget i vejen for at orglet kunne gøres mindre, men orglets tilstand havde vist sig at være dårligere end antaget. Til hjælp ved beslutningen bad menighedsrådet organist ved Tønder kirke Mogens Melby vurdere orglet. I en skriftlig redegørelse oplyste Mogens Melby at orglet var i en sådan forfatning, at det måtte betegnes som kassabelt og at orgelbyggeren kun kunne udføre nødtørftige reparationer, idet materialet var ødelagt af orm, fugt og tinpest. Orglets klanglige kvalitet var ligeledes uhyre ringe. Han vurderede at orglet i løbet af 4-5 år ville være ubrugeligt.

Herefter besluttede menighedsrådet endeligt at arbejde på at få et nyt orgel. De følgende år gik med at få lavet nye planer, indhentet forslag og tilbud, indsendt ansøgninger og udarbejdet finansieringsplaner.

I 1970 var man så nået til, at man kunne acceptere et tilbud fra firma Bruno Christensen & Sønner i Terkelsbøl på levering af et nyt orgel.

Det nye orgel med 5 stemmer på 1 manual blev leveret i 1972 for en pris på 66.000 kr. Orglet blev placeret på nordvæggen ved korbuen, mens det gamle orgel samtidig blev nedtaget, og der blev foretaget en ombygning hvor det gamle orgel havde stået og den i 1965 påbegyndte restaurering kunne dermed afsluttes.

Det nye orgel fungerede upåklageligt og den nye placering voldte heller ingen problemer. Orglet havde dog begrænsede muligheder, idet det ingen fodpedalbetjening havde. For mange organister var der for lidt udfordring i at spille på orglet. Fra omkring år 2000 arbejdede menighedsrådet med planer om en udbygning af orglet og samtidig blev muligheden for en flytning af orglet undersøgt.

Orgelkyndige blev herefter tilkaldt for at se på orglet og mulighederne. De konstaterede at orglet var fejlfrit og ville være egnet til udbygning og de foreslog at orglet blev stående ved korbuen.

De nødvendige tilladelser blev herefter indhentet, finansieringen kom på plads og i februar 2004 blev der afgivet bestilling ved Bruno Christensen & Sønner på en udbygning af det bestående orgel med Subbas 16 C og fodpedalklaviatur C. Udbygningen ville ske ved at det nuværende orgel blev trukket ca. 1 m frem i kirken, så der kunne placeres et pibeskab bag ved det bestående. Orglet blev samtidig hævet ca. 15 cm og den forreste bæk ved orglet blev nedtaget. Udbygningen blev gennemført i løbet af sommermånederne 2005. Med udbygningen blev vores kirke yderligere beriget, denne gang ikke så meget for øjet som for øret.

Nu i 2022, hvor orglet har fungeret i 50 år, har det til tider drillet lidt. Det har vist sig at orglet trænger til en gennemgribende indvendig rengøring og montering af varmelegemer for at undgå fugtskader.

Arbejdet forventes at ske i begyndelse af næste år.

Jacob Tygsen

Lad os vælge håbet!

Det bliver en særlig jul i år. Egentlig er jul jo altid noget helt særligt hvert eneste år, for det glædelige budskab, der hvert år møder os til jul, det er jo, at Gud viser sig for os. Ikke som en fremmed, men som det, vi kender allerbedst, som et menneske! Og det er ganske særligt for kristentroen, at den almægtige Gud bøjer sig til jorden og bliver et afmægtigt menneske, der må leve på menneskers vilkår. På dødens vilkår.

Men når det alligevel bliver en særlig jul i år, så er det, fordi vi igennem de seneste år er blevet mindet om, hvor udsat og omskiftelig tilværelsen er.

Først med corona-tiden, som jo slet ikke er ovre, men i dag har vi heldigvis midler mod covid-19, så følgerne ikke bliver så katastrofale.

Og nu i år med krigen i Ukraine, og den medfølgende svære økonomiske situation for mange mennesker, også her hos os.

Vi mærker det alle ganske konkret, når vi køber ind og må betale mere for de varer, vi lægger i kurven. Men jo også på de stigende gas- og elpriser. For slet ikke at tale om klimakrisen! Der er nok i tiden, der kan true med at spolere juleglæden.

Kunstneren Arne Haugen Sørensen, der har udsmykket flere kirker med sin kunst, siger i bogen: "...med indbygget katastrofe", at "der er et valg at foretage. For man kan jo også vælge at tro. Vælg lyset fremfor mørket. Sandheden går alligevel over vores forstand, så hvorfor ikke vælge håbet frem for angsten".

Det kan vi jo lægge os på sinde i den kommende adventstid, hvor mørket rundt om os tager til i styrke. At vi i barnet fra Bethlehem får mulighed for at vælge lyset frem for mørket, vælge håbet frem for angsten.

Faktisk er noget af det underfulde ved julen, at det slet ikke er os, der skal komme til Gud, men Gud selv, der kommer til os, og dermed gør valget muligt.

Derfor kan salmedigteren Hans Adolf Brorson også besvare spørgsmålet i sin adventssalme "Hvorledes skal jeg møde og favne dig, min skat?" med ordene "... han kommer selv, han kommer, at dæmpe al din ve og gør en liflig sommer af al din trængsels sne".

I lyset af troens dimension kan vi på trods af alt det svære, der møder os og er omkring os, endnu en gang lade os gribe af håbet og folde det ud i kærlighed, når vi i advents- og juletiden ønsker hinanden en glædelig jul!

Så derfor: Må alle i Ubjerg sogn få en glædelig og velsignet jul på trods af alt det, der truer os i tiden!

Kirsten Elisabeth Christensen
Sognepræst

Lokalrådet ejer nu en stor grund i Sæd

I slutningen af 2021 fik Sæd-Ubjerg Lokalråd tilbudt at købe Sprøjtehusvej 1 i Sæd. Ejendommen stod tilbage som en brandtomt, som ikke ligefrem pyntede på byen. Købsprisen svarede lige nøjagtig til den sum, som på det tidspunkt svarede til et udestående forsikringsbeløb på ejendommen. Lokalrådet lavede herefter en betinget købsaftale med sælgeren, som betød, at Lokalrådet fik udbetalt forsikringssummen efter at grunden var ryddet og sælgeren fik købssummen udbetalt. Ved hjælp af kommunens nedbrydningspulje er matriklen fuldstændig rømmet og klar til en ny fremtidig benyttelse.

Sæd-Ubjerg Lokalråd er nu ejer af den ca. 7.000 kvm stor grund som ligger i direkte tilknytning til Byens Torv. Lokalrådet er nu i færd med at finde ud af, hvad grunden kan bruges til. Det er en længere proces som er ved at blive startet op. Der vil hen ad vejen blive arrangeret borgermøde så alle kan blive hørt i forbindelse med den fremtidige benyttelse af Sprøjtehusvej 1

Bæredygtig udvikling

Sæd-Ubjerg er allerede i dag foregangsby, når det gælder grøn udvikling i Tønder Kommune. Det vil være oplagt at arbejde endnu mere ambitiøst med bæredygtig udvikling gennem et mere formaliseret samarbejde med kommune, erhvervsliv og beboerne, så arbejdet bliver strategisk og langsigtet.

Samarbejdet kan fx tage udgangspunkt i et fokus på at Sæd-Ubjerg skal være et visionær test-område, hvor borgere og kommune er på forkant med bæredygtighed og innovation.

Lokalrådet afventer pt et samlet forslag fra Jes og Malene med situationsplan over brandtomten og Byens Torv. Når det foreligger indkaldes til en diskussion blandt byens borgere.

Grejbanken

Træskuret, hvor grejbanken er placeret, er suppleret med nyt grej, så der nu er flg.:

- En brændekløver
- Et rullestillads
- En lang, elektrisk hækklipper
- En lang stige
- Et pælebor
- En løvblæser
- To havepavillioner

Er man medlem af lokalrådet, kan grejet lånes kvit og frit. Kontakt Christian Andresen på tlf. nr.: 74 72 60 30 for at aftale lånetidspunkt.

Sprogskole

I løbet af det seneste år er der flyttet mange borgere fra vores naboland til Sæd og Ubjerg. Af gode grunde taler de ikke dansk. Derfor besluttede lokalrådet sig for at invitere samtlige tyske tilflyttere til et møde, for at høre, om der var interesse for at starte et sproghold i dansk.

Der kom ca 25 interesserede, hvoraf ikke ret mange kendte hinanden. Men snakken gik lystigt og Ushi Jäger, som varetager danskundervisningen, spurgte ind til, om der var nogle, som kunne dansk, hvilke tidspunkter, der passede folk bedst, hvilke forventninger de havde til undervisningen osv.

Det er nu mundet ud i, at et hold på ca 10 tyske tilflyttere mødes hver onsdag kl. 19.00 i LADEN, hvor Ushi terper danske gloser med dem og hun har endda lært dem noget meget dansk, nemlig at drikke aftenkaffe.

Fælles Fredag

Siden maj i år har der den første fredag hver måned været Fælles Fredag på byens torv. En uformel komsammen over en øl eller sodavand, hvor alle Sæd-Ubjergs borgere har været velkomne til kigge forbi og snakke om det, der rører sig. Det blev til 6 fredage, hvor der kom mellem 20 og 35 hver gang.

Fredag den 7. oktober var sidste gang i 2022, men succesen genoptages fra maj 2023.

Nytårskur

Søndag den 1. januar 2023 kl. 14.00 er der nytårskur

Alle byens borgere, store som små, er velkomne. Vi mødes ved byens torv og går en tur langs cykelstien og grusvejen på Den Gamle Vej, hvorefter vi vender tilbage til byens torv, hvor vi får et glas bobler eller en sodavand og et stykke kransekage.

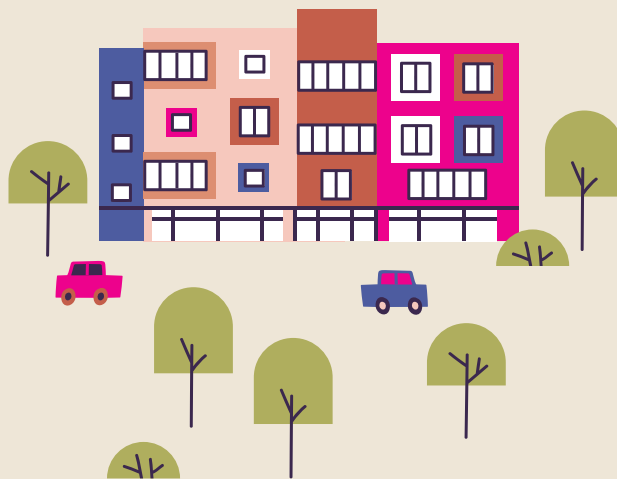

Nyt boligområde

Brandtomten, der ligger på et varft, understøtter byens historie og har et flot udsyn til det åbne landskab.

Denne grund er en oplagt mulighed at tænke ind i byens fremtidige udvikling, med nye boliger til byens seniorer (og unge), der dermed kan give plads til at børnefamilier, kan rykke ind i de større boliger i byen.

Til det nye boligområde, kan der etableres et fælleshus, der tænkes sammen med de nye boliger, men som også er et sted for byens borgere.

Byens Torv som byens (vigtigste) samlingspunkt

Alle byer eller områder har brug for et samlingspunkt, der tilbyder kontakt og indbyder til engagement. En velfungerende bys centrale plads har altid en vigtig indflydelse på livet i byen. Der er ikke i dag et naturligt mødested i Sæd-Ubjerg, som kan gøre det ud for fx en købmand, en café eller kiosk.

Byens Torv har potentialet til at blive det. Men det kræver en omlægning af torvet, så der skabes større intimitet og flere aktiviteter.

UDBJERG SOGNS KIRKEBLAD

VARMESTUEN

Østergade 37, 6270 Tønder

Varmestuen tilbyder

Hyggeligt samvær, nogen at snakke med, stilhed & hygge med andre, en kop kaffe og en bid mad (gratis). Blot må der ikke nydes alkohol, og ikke bruges eller omsættes rusgifte, mens du er i varместuen.

Åbningstider

Tirsdag, torsdag og søndag kl. 18.00 – 21.00

SCT Nicolai TJENESTEN

Telefon:

70 120 110

Åbningstid:

kl. 20.00 - 02.00

En folkekirkelig samtaltjeneste i samarbejde med Kirkens Korshær

- *Du behøver ikke at gå alene med dine problemer.*
- *Du kan tale om det, som du ønsker.*
- *En samtale vil mange gange kunne løse op for problemerne.*

Sct. Nicolai Tjenestens medarbejdere har tavshedspligt - intet fortælles videre. Alle kan henvende sig – og ingen spørger om navn, adresse o.l.

DANSKE GUDSTJENESTER

November 2022

Den 27. kl. 19.00

Fælles dansk-tysk

De ni læsninger

Christina R. Kristiansen

Dorothea Lindow

December 2022

Den 24. kl. 14.00

Kirsten E. Christensen

Juleaftensgudstjeneste

Februar 2023

Den 5. kl. 10.00

Kirsten E. Christensen

Marts 2023

Den 5. kl. 10.00

Kirsten E. Christensen

TYSKE GUDSTJENESTER

November 2022

Den 27. Kl. 19.00

Deutsch-dänisch

Die neun Lesungen

Dorothea Lindow

Christina R. Kristiansen

December 2022

Den 24. kl. 16.30

Dorothea Lindow

Weihnachtsgottesdienst

Januar 2023

Den 8. kl. 10.00

Dorothea Lindow

Februar 2023

Den 12. kl. 10.00

Dorothea Lindow

Marts 2023

Den 12. kl. 10.00

Dorothea Lindow

KIRKEBIL

Til såvel danske som tyske gudstjenester i Ubjerg eller andre kirkelige arrangementer for menigheden kan man gratis bestille kirkebil. Søndage hvor der ikke er dansk eller tysk gudstjeneste i Ubjerg, kan man også gratis bestille kirkebil til gudstjenester i Tønder og Møgelønder. **Kirkebil bestilles hos Tønder Taxa tlf. 7472 2900. Bilen bestilles senest dagen før kl. 16.00.**

ADRESSER OG TELEFONER

Internet: www.sogn.dk/ubjerg

Sognepræst

Kirsten Elisabeth Christensen
Kirkepladsen 3, 6270 Tønder
Tlf. 2035 7953

Tysk præst

Dorothea Lindow
Kirkepladsen 5, 6270 Tønder
Tlf. 2035 7964

Organist

Erika Bultmann
Waldweg 4,
Humptrup
Tlf. 0049 4663 187603

Kirkegårdsleder

Jørn Skov
Ribelandevej 47, 6270 Tønder
Tlf. 2126 0880
8.00 – 14.00

Tysk kirkesanger

Heidi Lutter
Broder-Nissen-Weg 14,
Neukirchen
Tlf. 0049 4664 432

Dansk kirkesanger

Renate Osterholz
Klostergade 14
6240 Løgumkloster
Tlf. 2176 5703

Kirkeværge og kasserer

Jacob Tygsen
Søndersøvej 1, Ubjerg
Tlf. 7472 1484

Menighedsrådets formand

Jacob Lorenzen
Sønderbækvej 17, Sæd
Tlf. 7472 4248

REDAKTION

Jacob Tygsen

Stof til næste nummer af kirkebladet
skal være os i hænde senest den 30. januar 2023